

ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ
ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥΣ
ΠΟΥ ΜΠΟΡΟΥΝ ΝΑ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΟΥΝ
ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ
ΠΡΟΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Γενική εποπτεία:

Δρ Αραβέλλα Ζαχαρίου, Γενική Συντονίστρια ΠΕ/ΕΑΑ, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Συγγραφή προτάσεων Δημοτικής Εκπαίδευσης:

Καλλιόπη Φουντούλη, Παιδαγωγική Ομάδα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αναλυτικό Πρόγραμμα ΠΕ/ΕΑΑ για την Προδημοτική Εκπαίδευση, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Χρυστάλλα Νικολάου, Παιδαγωγική Ομάδα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης, Αναλυτικό Πρόγραμμα ΠΕ/ΕΑΑ για την Προδημοτική Εκπαίδευση, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Γλωσσική επιμέλεια:

Δρ Αντρέα Κρίγκος, Φιλολόγος

Υπουργείο Παιδείας και Πολιτισμού
Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου ©
Μονάδα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευση 2016

Σημείωση: Το παρόν υλικό δεν είναι μορφοποιημένο. Βρίσκεται σε διαδικασία μορφοποίησης από την Υπηρεσία Ανάπτυξης Προγραμμάτων και θα αναρτηθεί μόλις ολοκληρωθεί στην ιστοσελίδα του Δικτύου Κέντρων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (<http://www.moec.gov.cy/dkpe/index.html>). Δίδεται σε αυτή τη μορφή, ώστε οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες να αξιοποιηθούν στα πλαίσια της εκπαιδευτικής έκθεσης των δεινοσαύρων.

1. «Η ταυτότητα ενός δεινοσαύρου...»

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΩΝ – ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΩΝ

ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ (μέγεθος, διατροφή, φτερά...)

Σκοπός:

Οι μαθητές/τριες να κατανοήσουν ότι τα προϊστορικά αυτά ζώα έχουν τη δική τους ταυτότητα, είναι μοναδικά και ιδιαίτερα. Η γνωριμία με αυτά μπορεί να παρέχει στους/τις μαθητές/τριες χρήσιμες πληροφορίες για την περίοδο που έζησαν.

Επιμέρους στόχοι:

Οι μαθητές/τριες να:

- γνωρίσουν καλύτερα κάποιους από τους δεινοσαύρους, που τους έκαναν εντύπωση και να τους ομαδοποιούν με διαφορετικά κριτήρια (χορτοφάγοι/σαρκοφάγοι, που περπατούν με 4 πόδια/που περπατούν με 2 πόδια, κ.ά.),
- κατανοήσουν τη μοναδικότητα και την ιδιαιτερότητα του κάθε δεινοσαύρου,
- συλλέγουν πληροφορίες, αναπτύσσοντας δεξιότητες διερεύνησης, ανάλυσης και αξιοποίησης διάφορων πηγών,
- αναπτύξουν τη φαντασία τους, τη δημιουργικότητά τους και τις καλλιτεχνικές τους δεξιότητες.

Τάξη που μπορεί να εφαρμοστεί: Προδημοτική

Υλικά/Μέσα:

- Ταυτότητες
- Χαρτόνια
- Εικόνες δεινοσαύρων

Περιγραφή:

- Ο/Η νηπιαγωγός προβληματίζει τους/τις μαθητές/τριες σχετικά με το τι πρέπει να περιέχεται σε μία ταυτότητα, για να μπορεί, όποιος τη διαβάζει, να λαμβάνει τις βασικές πληροφορίες για τον ιδιοκτήτη της. Πιθανές απαντήσεις των μαθητών/τριών για την ετοιμασία της ταυτότητας μπορεί να είναι, σύμφωνα με τις δικές τους εμπειρίες, τα εξής: φωτογραφία, όνομα, επίθετο, ημερομηνία γέννησης, ύψος, βάρος, αγαπημένα φαγητά, αγαπημένοι φίλοι, κ.ά.

Παρουσιάζονται στους/τις μαθητές/τριες πραγματικές ταυτότητες, για να αντιληφθούν τις πληροφορίες που περιέχονται σε αυτές.

- Ακολούθως, αναλαμβάνουν να σχεδιάσουν ταυτότητες για τους δεινοσαύρους. Τα σχέδια των παιδιών συλλέγονται και συναποφασίζεται ποιο από αυτά θα

υιοθετηθεί ως ταυτότητα. Οι μαθητές/τριες χωρίζονται σε ομάδες και κάθε ομάδα επιλέγει τον δεινόσαυρο, για τον οποίο θα φτιάξει την ταυτότητά του.

- ♣ Οι ομάδες συλλέγουν πληροφορίες από τα βιβλία της βιβλιοθήκης, το διαδίκτυο ή το λεξικό τους και, όταν έχουν όλα όσα χρειάζονται, ζητούν τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, για να ολοκληρώσουν την ταυτότητά τους.
- ♣ Όταν οι μαθητές/τριες ετοιμάσουν τις ταυτότητες, καλούνται, χρησιμοποιώντας τις πληροφορίες που συνέλεξαν, να χωρίσουν τους δεινοσαύρους σε διάφορες κατηγορίες, θέτοντας διαφορετικά κριτήρια (τι τρώνε, πώς κινούνται, κ.ά.) και να ετοιμάσουν το δικό τους ευρετήριο δεινοσαύρων:
  - Φυτοφάγοι
  - Σαρκοφάγοι
  - Δεινόσαυροι με φτερά
  - Δεινόσαυροι που κινούνται με τα 2 πόδια, με τα 4 πόδια.
- ♣ Οι ταυτότητες και το ευρετήριο τοποθετούνται σε μια γωνιά, ώστε οι μαθητές/τριες να έχουν εύκολη πρόσβαση και ευκαιρίες παρατήρησης, μάθησης και συζήτησης αναφορικά με τα διάφορα είδη δεινοσαύρων.

2. «Ευχαριστώ, δεν θα πάρω! Εγώ είμαι χορτοφάγος.....»

ΤΡΟΦΙΚΗ ΑΛΥΣΙΔΑ ΤΩΝ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΩΝ

Σκοπός:

Οι μαθητές/τριες να αντιληφθούν την έννοια της τροφικής αλυσίδας και να κατανοήσουν τις αλληλοσυνδέσεις μεταξύ των διάφορων οργανισμών, όπως επίσης και τη σημασία τους για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Επιμέρους στόχοι:

Οι μαθητές/τριες να:

- εντοπίσουν τα βασικότερα στοιχεία που αποτελούν μια τροφική αλυσίδα,
- είναι σε θέση να διαχωρίζουν τους δεινοσαύρους σε κατηγορίες με κριτήριο τη διατροφή τους,
- κατανοήσουν την αλληλοσύνδεση των στοιχείων μιας τροφικής αλυσίδας,
- αναγνωρίσουν τις συνέπειες που προκύπτουν από την απώλεια ή διαφοροποίηση ενός στοιχείου της τροφικής αλυσίδας.

Τάξη που μπορεί να εφαρμοστεί: Προδημοτική

Υλικά/Μέσα:

- Φιγούρες ή κούκλες δεινοσαύρων
- Χαρτόνια – ψαλίδια – γόμμες
- Εικόνες δεινοσαύρων – φυτών – μικρών ζώων της εποχής

Περιγραφή:

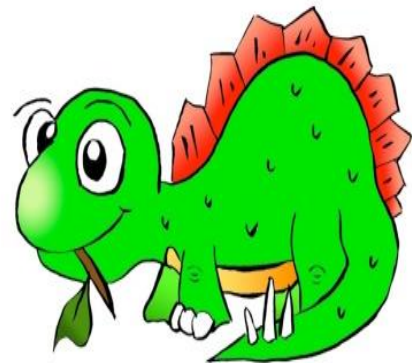
- Ο Ντίνος ο δεινόσαυρος εμφανίζεται στους/στις μαθητές/τριες. Είναι κάπως φοβισμένος, γιατί, εκεί που έτρωγε μια ωραία σαλάτα από πράσινα φύλλα δέντρων και φυτών, άκουσε φασαρία. Γυρίζοντας είδε έναν δεινόσαυρο με πολύ μακρύ και ψηλό λαιμό και τρομοκρατήθηκε. Εκείνος τον καθσύχασε και του συστήθηκε ότι είναι ο Σαυρόποδος. Του εξήγησε πως απλά έψαχνε φρέσκα φύλλα για να φάει, αφού είναι χορτοφάγος. Ο Ντίνος και ο Σαυρόποδος γίνονται φίλοι και βοηθούν ο ένας τον άλλο.
- Επεξηγείται στα παιδιά ότι δεν είναι όλοι οι δεινόσαυροι χορτοφάγοι και τους υποδεικνύονται άλλα παραδείγματα σαρκοφάγων και παμφάγων δεινοσαύρων με αναφορές σε παραδείγματα για την τροφή τους.
- **Παιχνίδι: «Μάντεψε ποιος».** Στον πίνακα υπάρχουν οι τρεις κατηγορίες: φυτοφάγοι/σαρκοφάγοι/παμφάγοι δεινόσαυροι. Ο/Η νηπιαγωγός παρουσιάζει

στους/τις μαθητές/τριες κάποιες εικόνες δεινοσαύρων, οι οποίες είναι τοποθετημένες ανάποδα στο πάτωμα. Οι μαθητές/τριες επιλέγουν μια εικόνα και περιγράφουν τον δεινόσαυρο που απεικονίζει, κάνοντας παράλληλα υποθέσεις για το είδος της τροφής του. Ακολούθως, τοποθετούν την εικόνα στην αντίστοιχη κατηγορία φυτοφάγοι/σαρκοφάγοι/παμφάγοι. Στη συνέχεια, ο/η νηπιαγωγός παρουσιάζει τις πραγματικές πληροφορίες και γίνεται επαλήθευση των ομαδοποιήσεων των μαθητών/τριών.

♣ Οι μαθητές/τριες χωρίζονται σε ομάδες και κάνουν τις δικές τους τροφικές αλυσίδες με τις εικόνες που τους δίδονται. Τις παρουσιάζουν με επεξηγήσεις στους/τις συμμαθητές/τριές τους.

♣ **Παιχνίδι - δραματοποίηση: «Πιάσε με αν μπορείς».**

Τα παιδιά χωρίζονται σε 3 ομάδες: (α) σαρκοφάγους δεινοσαύρους, (β) φυτοφάγους δεινοσαύρους και (γ) φυτά που υπήρχαν την εποχή των δεινοσαύρων. Η κάθε ομάδα «κυνηγά» την ομάδα που αντιπροσωπεύει την τροφή της. Τα φυτά παραμένουν ακίνητα. Όποιο παιδί «πιάνεται» από τους άλλους «οργανισμούς-παιδιά», κάθεται στην καρέκλα. Στο τέλος του παιχνιδιού εντοπίζουν ποιος «οργανισμός» επιβίωσε και συζητούν το γιατί. Σκοπός του παιχνιδιού είναι να προβληματίσει τους/τις μαθητές/τριες αναφορικά με το τι θα γίνει αν εξαφανιστεί κάποιος οργανισμός από την αλυσίδα της τροφής. Π.χ. η εξαφάνιση των φυτών επηρεάζει τους φυτοφάγους οργανισμούς, αφού ή θα αφανιστούν λόγω έλλειψης τροφής ή θα μετακινηθούν ψάχνοντας αλλού για τροφή, επηρεάζοντας με τη σειρά τους και τους σαρκοφάγους οργανισμούς που θα χάσουν το θήραμά τους.

«Ένας παλαιοντολόγος, μα ποιος παλαιοντολόγος; Ένας παλαιοντολόγος που βρίσκει απολιθώματα!!!»

Σκοπός: Οι μαθητές/τριες να έρθουν σε επαφή με το επάγγελμα του παλαιοντολόγου και να εξοικειωθούν με τις διαδικασίες διερεύνησης και συλλογής πληροφοριών, χρησιμοποιώντας διαφορετικές πηγές (βιβλία, διαδίκτυο, ντοκιμαντέρ, κ.ά.), ούτως ώστε να κατανοήσουν τη σημασία της συγκεκριμένης επιστήμης στην ανακάλυψη σημαντικών ευρημάτων.

Επιμέρους στόχοι:

Οι μαθητές/τριες να:

- κατανοήσουν την έννοια του παλαιοντολόγου και τη σημασία της,
- αντιληφθούν την έννοια του απολιθώματος και πώς αυτό δημιουργείται,
- εξερευνήσουν διάφορους τρόπους συλλογής στοιχείων και πληροφοριών.

Τάξη που μπορεί να εφαρμοστεί: Προδημοτική

Υλικά/Μέσα:

- Φωτογραφία παλαιοντολόγου
- Βιβλία, διαδίκτυο, DVD
- Παιχνίδι εμπορίου: «Οι Δεινόσαυροι»

Περιγραφή:

- Ο/Η νηπιαγωγός ρωτά τους/τις μαθητές/τριες: «πώς γνωρίζουμε τόσα πολλά για τους δεινοσαύρους, αφού αυτοί έζησαν τόσα πολλά χρόνια πριν από τους ανθρώπους;». Αφού εκφράσουν τις απόψεις τους, ο/η νηπιαγωγός παρουσιάζει μια φωτογραφία κάποιου φίλου του/της παλαιοντολόγου και τους εξηγεί τι δουλειά κάνει. Στη συνέχεια παροτρύνει τους/τις μαθητές/τριες να ετοιμάσουν ένα γράμμα με ερωτήσεις που θέλουν να του/της υποβάλλουν. Αναλαμβάνει να το ταχυδρομήσει αναμένοντας την απάντησή του/της.
- Τις επόμενες μέρες τα παιδιά δημιουργούν κέντρα μάθησης στην τάξη με θέμα τους δεινοσαύρους, φέρνοντας από το σπίτι τους παιχνίδια, βιβλία, εγκυκλοπαίδειες και DVD σχετικά με αυτούς. Ταυτόχρονα, όλα μαζί ψάχνουν στο διαδίκτυο πληροφορίες για το επάγγελμα του παλαιοντολόγου.
- Ο ταχυδρόμος φέρνει τον φάκελο με την απάντηση του/της παλαιοντολόγου και εισάγεται η λέξη απολιθώματα. Στη συνέχεια, με οδηγίες που περιέχονται στο γράμμα του παλαιοντολόγου, οι ίδιοι/ες μαθητές/τριες γίνονται παλαιοντολόγοι και κάνουν ανασκαφές στην αμμοδόχο, για να ανακαλύψουν ομοιώματα κομματιών σκελετού δεινοσαύρου, που ο/η νηπιαγωγός έχει κρύψει στην άμμο (τα

ομοιώματα κομματιών σκελετού δεινοσαύρου μπορούν να τα βρουν από παιχνίδι που κυκλοφορεί στην αγορά ή να τα δημιουργήσουν από πηλό). Εναλλακτικά, εάν υπάρχουν πρακτικές δυσκολίες, ο/η νηπιαγωγός μπορεί να χρησιμοποιήσει την ιστοσελίδα <http://paleobiology.si.edu/dinosaurs/interactives/dig/dinodig.html>, όπου οι μαθητές/τριες μέσα από διαδραστικό παιχνίδι στον υπολογιστή μπορούν να κάνουν εικονική ανασκαφή.

- ♣ Οι μαθητές/τριες με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού φτιάχνουν παιχνιδόλεξα με γλωσσοδέτες, χρησιμοποιώντας νέες λέξεις και γνώσεις. Με αυτόν τον παιγνιώδη τρόπο εξασκούνται γλωσσικά, διασκεδάζουν και αποκτούν κατά τρόπο αβίαστο πληροφορίες για τους δεινοσαύρους.

Ενδεικτικό παράδειγμα:

Ένα απολίθωμα, μα ποιο απολίθωμα;

Ένα απολίθωμα, τυραννοσαύρου!!!

Ένας τυραννόσαυρος, μα ποιος τυραννόσαυρος;

Ένας τυραννόσαυρος, με δόντια φοβερά!!!

Ένας στεγόσαυρος, μα ποιος στεγόσαυρος;

Ένας στεγόσαυρος, που τρώει χόρτα και φυτά!!!

Ακολουθώντας τον παρακάτω σύνδεσμο, μπορείτε να βρείτε χρήσιμο υλικό για τους δεινοσαύρους, κατάλληλο για δραστηριότητες στο Νηπιαγωγείο:

<http://paleobiology.si.edu/dinosaurs/interactives/tour/main.html>

<http://www.amnh.org/explore/ology/paleontologyhttp://www.makinglearningfun.com/themepages/DinosaurPrintables.htm>

[Dinosaur Pieces for Felt Board](#)

[Magnet Pages for a Dinosaur Theme](#)

[Coloring or Bingo Marker Pages for Dinosaur Theme](#)

[Circle Time and Fun Activities for a Dinosaur Theme](#)

[Tracer Pages for Dinosaur Theme](#)

[Make it with Art Supplies for a Dinosaur Theme](#)

[Math Ideas for a Dinosaur Theme](#)

[Literacy Ideas for a Dinosaur Theme](#)

[Science Ideas for a Dinosaur Theme](#)

[Resource List of Dinosaur Books](#)

[Recipes for Dinosaur Theme](#)

[Dinosaur Questions of the Day](#)

<http://www.3dinosaurs.com/printables/packs/dinosaur.php>

4. «Πες μου από πού είσαι, να σου πω ποιος είσαι...»

Σκοπός:

Οι μαθητές/τριες, χρησιμοποιώντας ως παιδαγωγικά εργαλεία τη φωτογραφία και την ταινία, να γνωρίσουν και να αντιληφθούν ως ολότητα τη Γη και να γνωρίσουν τις περιοχές, όπου έζησαν οι δεινόσαυροι. Επιπρόσθετα, να συνειδητοποιήσουν ότι τα περιβαλλοντικά ζητήματα, που οδήγησαν στην εξαφάνισή τους (π.χ. εξάλειψη της βιοποικιλότητας), επηρεάζουν την ποιότητα ζωής τόσο σε τοπικό όσο και παγκόσμιο επίπεδο.

Απώτερος σκοπός είναι να συζητηθούν θέματα που αφορούν στη σημερινή κατάσταση στον πλανήτη μας και να αντιληφθούν τον παγκόσμιο χαρακτήρα των ζητημάτων αυτών συνδέοντάς τα παράλληλα με άλλα θέματα της αειφόρου ανάπτυξης.

Επιμέρους στόχοι:

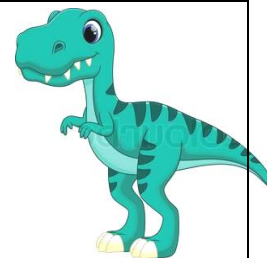
Οι μαθητές/τριες να:

- ασκηθούν στη χρήση της φωτογραφίας και της ταινίας ως παιδαγωγικού μέσου για την άντληση πληροφοριών σε σχέση με ένα θέμα και ειδικότερα με αυτό των δεινοσαύρων,
- συνδέουν διάφορα περιβαλλοντικά ζητήματα και να περιγράψουν τις μεταξύ τους αλληλοσυνδέσεις,
- οργανώνουν τις γνώσεις και τις πληροφορίες που συλλέγουν, με βάση τα δικά τους κριτήρια (έλλειψη νερού, έλλειψη τροφής, κλιματική αλλαγή, κ.ά.), για να μπορούν να ομαδοποιούν τα διάφορα περιβαλλοντικά ζητήματα, ώστε να φαίνεται η αλληλοσύνδεσή τους,
- Να κάνουν υποθέσεις και να τις αιτιολογούν με επιχειρήματα.

Τάξη που μπορεί να εφαρμοστεί: Προδημοτική

Υλικά/Μέσα:

- Παγκόσμιος χάρτης
- Φωτογραφίες δεινοσαύρων
- Ταινία: «Οι Δεινόσαυροι»
- Χαρτόνια, γόμμες, ψαλίδια

Περιγραφή:

- Ο/Η νηπιαγωγός παρουσιάζει στους/τις μαθητές/τριες τον παγκόσμιο χάρτη και συζητά μαζί τους τη θέση της χώρας μας, όπως επίσης και τη θέση άλλων χωρών που γνωρίζουν. Στη συνέχεια, παρουσιάζει μια σειρά φωτογραφιών από δεινοσαύρους φροντίζοντας να υπάρχει πλαίσιο διαφορετικού χρώματος σε κάθε

φωτογραφία, ώστε κάθε πλαίσιο να αντιπροσωπεύει την περίοδο που έζησε ο κάθε δεινόσαυρος (Τριασική, Ιουρασική, Κρητιδική), για να μην υπάρξει σύγχυση και παρερμηνεία.

- ♣ Δίνεται λίγος χρόνος σε κάθε ομάδα, ώστε να αποφασίσει πώς θα παρουσιάσει τον δεινόσαυρο που επέλεξε. Στη συνέχεια, κάθε ομάδα παρουσιάζει στις υπόλοιπες, μέσα από το παιχνίδι της παντομίμας, τον δεινόσαυρό της.
- ♣ Σε κάθε φωτογραφία, υπάρχει γραμμένη η χώρα στην οποία βρέθηκαν απολιθώματα, σκελετοί, δόντια ή δέρμα του εικονιζόμενου δεινοσαύρου.
Με τη βοήθεια του/της εκπαιδευτικού, οι μαθητές/τριες τοποθετούν στον χάρτη τις φωτογραφίες, ανάλογα με τον τόπο όπου βρέθηκαν τα απολιθώματα του δεινοσαύρου που απεικονίζει η φωτογραφία τους,
- ♣ Συζητούν διαφορές και ομοιότητες που εντοπίζουν (μέγεθος, βάρος, ύψος, είδος τροφής, τρόπος κίνησης, κ.ά.) και εισάγονται οι όροι ποικιλότητα και βιοποικιλότητα.
Μέσα από πληροφορίες που συλλέγουν, επιδιώκεται να φανεί ότι η εξαφάνιση των δεινοσαύρων είχε περιβαλλοντικά αίτια, τα οποία επηρέασαν τον πλανήτη στην ολότητά του.
- ♣ Μέσα από την πιο πάνω διαπίστωση, μπορεί ο/η νηπιαγωγός να προβληματίσει τους/τις μαθητές/τριες αναφορικά με την κατάσταση του περιβάλλοντος σήμερα και να ψάξουν να βρουν ποια περιβαλλοντικά προβλήματα αντιμετωπίζει η Γη σήμερα, και πώς αυτά προκλήθηκαν.
- ♣ Επιπρόσθετα, οι μαθητές/τριες μπορούν να παρακολουθήσουν την ταινία «Δεινόσαυροι» και να εντοπίσουν και να κατονομάσουν τους παράγοντες εμπόδισαν την προσπάθεια επιβίωσης των δεινοσαύρων.
- ♣ Μπορούν να τα απεικονίσουν με σχέδιο και να φτιάξουν ένα πόστερ με τίτλο «SOS ΚΙΝΔΥΝΟΣ».
- ♣ Στη συνέχεια, προχωρούν σε προέκταση της δραστηριότητας κάνοντας υποθέσεις σχετικά με το «Τι θα γινόταν αν ζούσαν σήμερα οι δεινόσαυροι;» ή το «Θα μπορούσαν άραγε να ζήσουν στην εποχή μας;», αναζητώντας τα πώς και τα γιατί.
Οι μαθητές/τριες μπορούν να απεικονίσουν τις ιδέες τους σε σχέδιο και να δημιουργήσουν ομαδικά τις δικές τους αφίσες.

5. «Το δικό μας λεξικό για τους δεινοσαύρους ...»

Σκοπός: Οι μαθητές/τριες με παιγνιώδη τρόπο να δημιουργήσουν το δικό τους λεξικό για δεινοσαύρους, να κατανοήσουν τη χρήση και τη χρησιμότητα του λεξικού, να συνειδητοποιήσουν σε τι εξυπηρετεί αυτή η διάταξη γραφής και αυτού του τύπου η σελιδοποίηση και να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους με λέξεις που σχετίζονται με το θέμα «Δεινόσαυροι».

Επιμέρους στόχοι:

Οι μαθητές/τριες να:

- κατανοήσουν τη σημασία της γραφής ως μέσου επικοινωνίας, ανάπτυξης ιδεών, μεταφοράς πληροφοριών και ως πηγής ευχαρίστησης και απόλαυσης,
- ασκηθούν στην άντληση πληροφοριών από διάφορες πηγές,
- κατανοήσουν ότι ο προφορικός και ο γραπτός λόγος συνδέονται ενιαία,
- συνειδητοποιήσουν την αντιστοιχία ανάμεσα στους προφερόμενους ήχους και τα γράμματα,
- έρθουν σε επαφή με τον κώδικα γραφής και να μπορούν να αναγνωρίζουν γράμματα και λέξεις,
- κατανοήσουν τη σπουδαιότητα και τη λειτουργία του γραπτού λόγου, έτσι ώστε να αποκτήσουν τα κίνητρα για την εκμάθησή του,
- αναπτύξουν τη δημιουργική τους έκφραση και να αναπτύξουν καλλιτεχνικές δεξιότητες.

Τάξη που μπορεί να εφαρμοστεί: Προδημοτική

Υλικά/Μέσα:

- Φωτογραφίες δεινοσαύρων
- Χαρτόνια
- Χρωματιστά, μαρκαδόροι, μολύβια

Περιγραφή:

- Ο/Η νηπιαγωγός μαζί με τους/τις μαθητές/τριες μαζεύουν φωτογραφίες, γράμματα και λέξεις, σχετικά με τους δεινοσαύρους και τα κολλούν σε κόλλες Α4. Σε όλη τη διάρκεια της συλλογής πληροφοριών, τα παιδιά είναι ελεύθερα να καταγράψουν, να παρατηρήσουν, να συζητήσουν, να ζωγραφίσουν, να αντιγράψουν -αν το επιθυμούν- γράμματα, λέξεις ή φράσεις. Για παράδειγμα, σε μια σελίδα συγκεντρώνουν φωτογραφίες, πληροφορίες, λέξεις για τον τυραννόσαυρο Ρεξ, σε άλλη για τον βροντόσαυρο, κ.λπ. Για πληροφορίες μπορούν να ανατρέξουν στο διαδίκτυο και σε βιβλία.

- ♣ Όταν συγκεντρωθούν αρκετές σελίδες, τίθεται από τον/την νηπιαγωγό ο προβληματισμός: Πώς μπορούμε να οργανώσουμε τις εργασίες μας; Ο/Η νηπιαγωγός μπορεί να παρουσιάσει διάφορα είδη λεξικών, για να προιδεάσει τους μαθητές/τριες για το πώς μπορούν να οργανώσουν τις εργασίες τους.
- ♣ Ακούγονται οι απόψεις των μαθητών/τριών και καταλήγουν ανάλογα στη δημιουργία διαφορετικών τύπων λεξικών:
  - Λεξικό–αφίσα: σε ένα μεγάλο χαρτόνι, χωρισμένο σε 24 μέρη, κολλούμε τα σχέδια, τα γραφήματα, τις λέξεις και ό,τι άλλο έχουν καταγράψει τα παιδιά. Το λεξικό–αφίσα αναρτάται σε προσβάσιμη πινακίδα, ώστε να μπορούν οι μαθητές/τριες να συμπληρώνουν τα γράμματα που έχουν μείνει κενά.
  - Λεξικό–βιβλίο: όλες οι εργασίες των μαθητών/τριών ταξινομούνται αλφαβητικά και δένονται σε βιβλίο, αφού πρώτα τοποθετηθούν λευκές σελίδες για τα γράμματα που έχουν μείνει κενά.

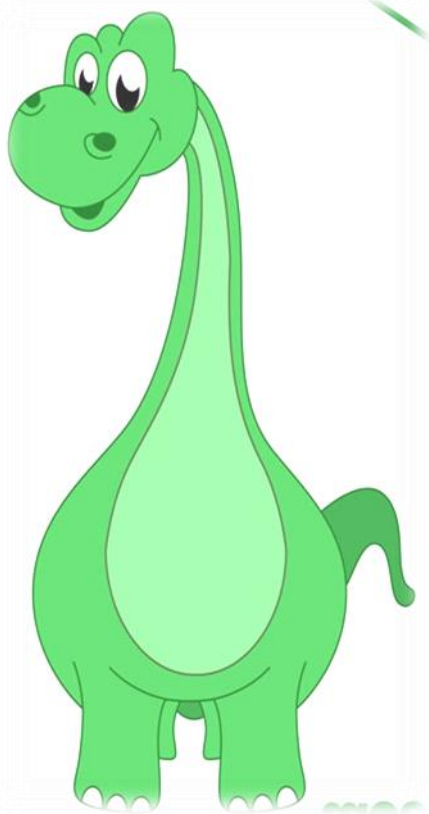

6. ΕΠΙΠΡΟΣΘΕΤΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΕΜΠΕΔΩΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΩΝ ΝΕΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

Περιγραφή:

- ♣ Μετά την ολοκλήρωση του λεξικού, ως επιβράβευση των μαθητών/τριών για τη μεγάλη τους προσπάθεια, ο/η νηπιαγωγός βάζει το αγγλικό τραγούδι: Dinosaurs A to Z | Dinosaur Songs | PINKFONG Songs for Children <https://youtu.be/4uoM3ETysic>
- ♣ Οι μαθητές/τριες κινούνται στον ρυθμό του και στη συνέχεια, μπορούν να το μάθουν και να το δραματοποιήσουν.
- ♣ Επίσης, μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα πιο κάτω:
  - **Τραγούδι:** ΤΟ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΑΚΙ <https://youtu.be/LVoodkeiOVI>
  - **Τραγούδι:** The Dinosaurs Song <https://youtu.be/W0FOZ0-VpcU>
  - **Τραγούδι:** Move Like the Dinosaurs | Dinosaur Songs | PINKFONG Songs for Children <https://youtu.be/FUn5XhBFmik>
  - **Τραγούδι:** Dinosaur Parade | Dinosaur Songs | PINKFONG Songs for Children <https://youtu.be/wFoPE3mlZmk>
  - **Τραγούδι:** Dinosaur Song for Kids Learning English | Simple Song and Cutest Singing Ever <https://youtu.be/ZwimpckaEW0>
- ♣ Στη συνέχεια, παρακινούνται να ζωγραφίσουν ό,τι τους έχει κάνει εντύπωση από τους δεινοσαύρους, αξιοποιώντας διάφορα υλικά, με όποιον τρόπο μπορούν. Τους δίδονται τα κατάλληλα υλικά ώστε να κόψουν, να κολλήσουν, να πειραματιστούν και να εκφραστούν ελεύθερα με όποιον τρόπο αυτά θέλουν.

- ♣ Επιπρόσθετα, το λεξικό είναι μια ευκαιρία να συνδέσουν τις λέξεις, που έχουν συγκεντρώσει, με ομαδοποιήσεις, ταξινομήσεις, σύνολα με ένα ή περισσότερα κοινά χαρακτηριστικά (π.χ. αρχικό ή τελικό γράμμα).
- ♣ Ο/Η νηπιαγωγός μπορεί να βοηθήσει τους/τις μαθητές/τριες να παράγουν γραπτό λόγο (καταγράφει όσες ιδέες αναφέρουν προφορικά τα παιδιά) με τις λέξεις, που περιέχονται στο λεξικό τους. Καλλιεργώντας τη φαντασία τους, θα νιώσουν τη χαρά της δημιουργίας, θα εκφράσουν τις σκέψεις τους και θα επιχειρηματολογήσουν παράγοντας κείμενα, ιστορίες, ποιήματα, λίστες, αινίγματα, τραγούδια κ.ά., ενώ θα κατανοήσουν και τη διαδοχική σειρά των γεγονότων (αρχή- μέση- τέλος).
- ♣ Η παραγωγή κειμένων βοηθά τους/τις μαθητές/τριες να εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους με σύνθετες λέξεις (π.χ. δεινόσαυρος = δεινή + σαύρα), επίθετα (π.χ. δυνατός, χορτοφάγος, τεράστιος), συνώνυμες (π.χ. δεινός - φοβερός) και αντίθετες λέξεις (π.χ. μεγαλόσωμος – μικρόσωμος).

7. « ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥΣ ...»

http://greekdocumentaries1.blogspot.com.cy/2012/06/bbc_3942.html

Σκοπός: Οι μαθητές/τριες, μέσα από την παρακολούθηση των 6 ντοκιμαντέρ (αναφέρονται πιο κάτω), να έρθουν σε επαφή με πολύ μακρινές περιόδους, όπως η εποχή στην οποία έζησαν οι δεινόσαυροι (μελέτη περιβάλλοντος, μελέτη βιοποικιλότητας, γεωλογικές έννοιες).

Επιμέρους στόχοι:

Οι μαθητές/τριες να:

- ασκηθούν στη χρήση του ντοκιμαντέρ ως παιδαγωγικού μέσου για την άντληση πληροφοριών, σε σχέση με ένα συγκεκριμένο θέμα,
- αποκτήσουν δεξιότητες κριτικής ανάλυσης πληροφοριών, επικοινωνίας, επιχειρηματολογίας και διαλόγου σε σχέση με το θέμα που προσεγγίζει το ντοκιμαντέρ,
- ασκηθούν στην κριτική μελέτη πληροφοριών που συλλέγουν από διάφορες πηγές, όπως το διαδίκτυο, τα διάφορα έντυπα και βιβλία, τις ταινίες, κ.ά.

Σημαντική σημείωση: Οι νηπιαγωγοί θα πρέπει να έχουν παρακολουθήσει από πριν τα ντοκιμαντέρ, για να αποφασίσουν αν το περιεχόμενό τους ανταποκρίνεται στο επίπεδο της τάξης τους. Τα ντοκιμαντέρ έχουν διάρκεια περίπου 30 λεπτών, γι' αυτό μπορεί να γίνει επιλογή στιγμιότυπων, για τις ανάγκες του κάθε στόχου.

Τάξη που μπορεί να εφαρμοστεί: Προδημοτική

Υλικά/Μέσα:

- Ντοκιμαντέρ
- Υπολογιστής
- Προβολέας

Περιγραφή:

- Ο/Η νηπιαγωγός, αξιοποιώντας προηγούμενες γνώσεις και αναπαραστάσεις των παιδιών για το θέμα «Δεινόσαυροι», εξετάζει ταυτόχρονα την αντίληψη της έννοιας του παρελθόντος, ιδιαίτερα του μακρινού και μη βιωμένου. Εισάγει στο λεξιλόγιο των παιδιών γενικές εκφράσεις για τον χρόνο: «τα παλιά χρόνια», «τα πολύ παλιά χρόνια», «τα αρχαία χρόνια», «τα πολύ παλιά χρόνια, τότε που δεν υπήρχαν άνθρωποι», «τότε που υπήρχαν δεινόσαυροι».
- Τα παιδιά απαντούν σε ερωτήσεις του/της νηπιαγωγού σχετικές με το κάθε ντοκιμαντέρ που έχουν παρακολουθήσει και καταγράφονται οι απαντήσεις τους.

- ✿ Εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις, τις ιδέες και τις σκέψεις τους και συζητούν στην ολομέλεια της τάξης με τη βοήθεια σχετικών ερωτήσεων.
- ✿ Ο/Η νηπιαγωγός, μέσω του καταιγισμού ιδεών, καλεί τους/τις μαθητές/τριες να πουν όσες περισσότερες λέξεις ή φράσεις τους έρχονται στο μυαλό σχετικές με το θέμα «Δεινόσαυροι».
- ✿ Δημιουργούνται έτσι δυο αραχνοειδείς χάρτες. Στον πρώτο, αποτυπώνονται οι λέξεις ή φράσεις που φανερώνουν όσα γνωρίζουν τα παιδιά για τους δεινοσαύρους και στον δεύτερο οι λέξεις ή φράσεις που φανερώνουν όσα θέλουν να μάθουν για αυτούς.
- ✿ Μέσα από την παρακολούθηση των ντοκιμαντέρ και τους δυο αραχνοειδείς χάρτες, προκύπτουν οι έννοιες της βιοποικιλότητας: πανίδα, χλωρίδα, τροφική αλυσίδα, κύκλος ζωής, αλληλοσύνδεση των διάφορων ειδών ζωής σε ένα περιβάλλον.
- ✿ Τα θέματα αυτά θα εξεταστούν σε επόμενα μαθήματα μαζί με ζητήματα που έχουν σχέση με το κλίμα και την κλιματική αλλαγή.

« ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ ΤΟΥΣ ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥΣ ...»

http://greekdocumentaries1.blogspot.com.cy/2012/06/bbc_3942.html

Περιγραφή:

Το «ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ τους Δεινοσαύρους» είναι η ιστορία για την ζωή των δεινοσαύρων. Η σειρά αναπαράγει την εποχή, όπου τα τεράστια ερπετά κυριαρχούσαν στον πλανήτη μας. Αποτελεί ένα μοναδικό συνδυασμό φυσικής ιστορίας, κορυφαίας ψηφιακής τεχνολογίας και των τελευταίων επιστημονικών ανακαλύψεων. Φέρνει στο φως το μυστήριο, αλλά και τη γοητεία μιας συναρπαστικής εποχής, με τον πιο ζωντανό και ρεαλιστικό τρόπο.

Το Ντοκιμαντέρ αποτελείται από 6 επεισόδια παραγωγής BBC

Διάρκεια: 180 λεπτά (όλα τα επεισόδια) Γλώσσα: Ελληνικά (μεταγλωττισμένο)

ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ τους ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥΣ Επεισόδιο 1: Νέο Αίμα

ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ τους ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥΣ Επεισόδιο 2: Ο Καιρός των Τιτάνων

ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ τους ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥΣ Επεισόδιο 3: Ανελέητη Θάλασσα

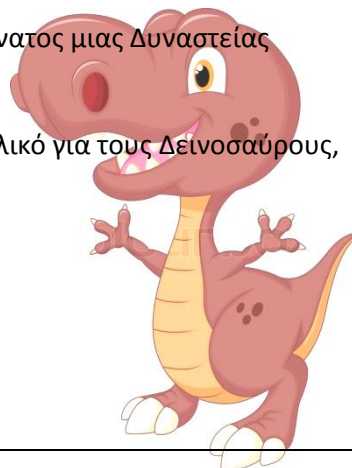
ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ τους ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥΣ Επεισόδιο 4: Ο Γίγαντας των Ουρανών

ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ τους ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥΣ Επεισόδιο 5: Πνεύματα των Δασών και των Πάγων

ΑΚΟΛΟΥΘΩΝΤΑΣ τους ΔΕΙΝΟΣΑΥΡΟΥΣ Επεισόδιο 6: Ο Θάνατος μιας Δυναστείας

Στον παρακάτω σύνδεσμο, μπορείτε να βρείτε χρήσιμο υλικό για τους Δεινοσαύρους, κατάλληλο για δραστηριότητες στο Νηπιαγωγείο.

<http://www.enchantedlearning.com/subjects/dinosaurs/>

8. «Συνέντευξη με έναν δεινόσαυρο: Θέλω να μάθω για σένα!!!...»

Σκοπός:

Μέσα από τη συνέντευξη, να γίνει μια τελική αξιολόγηση της ενότητας «Δεινόσαυροι». Συγκεκριμένα, να γίνει αξιολόγηση επίτευξης των στόχων των εκπαιδευτικών προτάσεων, που έχουν υλοποιηθεί, καθώς και αυτοαξιολόγηση του/της νηπιαγωγού.

Επιμέρους στόχοι:

Οι μαθητές/τριες να:

- 🌱 καλλιεργήσουν τις υποκριτικές τους δεξιότητες μέσα από παιχνίδια ρόλων (ερωτώμενος δεινόσαυρος, δημοσιογράφος),
- 🌱 αναπτύξουν τη φαντασία τους,
- 🌱 εξοικειωθούν στη σύνταξη και υποβολή κατάλληλων ερωτήσεων, σχετικών με το θέμα «Δεινόσαυροι»,
- 🌱 γνωρίσουν με παιγνιώδη τρόπο τη ζωή των δεινοσαύρων, όπως επίσης και να συλλέξουν σχετικές επιπρόσθετες πληροφορίες για αυτούς,
- 🌱 εξοικειωθούν στη τεχνική του διαλόγου,
- 🌱 ευαισθητοποιηθούν σε θέματα που αφορούν στο περιβάλλον και τη βιοποικιλότητα.

Τάξη που μπορεί να εφαρμοστεί: Προδημοτική

Υλικά/Μέσα:

- 😊 Μικρόφωνο
- 😊 Λεξικό (εκπαιδευτική πρόταση 5)
- 😊 Ταυτότητες (εκπαιδευτική πρόταση 1)
- 😊 Καρτέλες (εκπαιδευτική πρόταση 4)

Περιγραφή:

- ♣ Ο/Η νηπιαγωγός χρησιμοποιεί το λεξικό ή τις καρτέλες ή τις ταυτότητες των δεινοσαύρων ως αφορμή για σύνδεση με τις προηγούμενες εκπαιδευτικές προτάσεις, με στόχο να ανακαλέσουν πληροφορίες για τα διάφορα είδη δεινοσαύρων.
- ♣ Ο/Η νηπιαγωγός ενθαρρύνει τους/τις μαθητές/τριες να διατυπώσουν τις ερωτήσεις που θέλουν να υποβάλουν στον δεινόσαυρο που θα επιλέξουν τυχαία (από καρτέλες, κ.λπ.). Καταγράφονται οι ερωτήσεις και κωδικοποιούνται ανάλογα με το περιεχόμενό τους.

- ♣ Ο/Η νηπιαγωγός ρωτά ποιος/α από τους/τις μαθητές/τριες επιθυμεί να αναλάβει τον ρόλο του δεινοσαύρου. Ο/Η μαθητής/τρια-δεινόσαυρος κάθεται σε μια ψηλή καρέκλα και τα υπόλοιπα παιδιά κάνουν τις ερωτήσεις που έχουν καταγραφεί. Ο/Η νηπιαγωγός φροντίζει να περάσουν όλοι/ες οι μαθητές/τριες από τη θέση του δεινοσαύρου, για να έχουν την εμπειρία και των δυο ρόλων, έχοντας παράλληλα και ο/η ίδιος/α την ευκαιρία να αξιολογήσει τις γνώσεις που απέκτησαν μέσα από τη συγκεκριμένη ενότητα: «Δεινόσαυροι». Για παράδειγμα ο/η υποδύομενος/η τον τυραννόσαυρο Ρεξ απαντά σε ερωτήσεις που αφορούν στη διατροφή του (σαρκοφάγος), πότε έζησε (πριν από 65 εκατομμύρια χρόνια), πώς κινείται (με τα 2 πόδια) κ.ά. Ο/Η νηπιαγωγός παρακολουθώντας τις απαντήσεις μπορεί να αξιολογήσει τον βαθμό κατανόησης των εννοιών από τους/τις μαθητές/τριες.
- ♣ Άλλες ιδέες για δραστηριότητες και φύλλα εργασίας, σχετικά με το θέμα «Δεινόσαυροι», μπορείτε να βρείτε στο:

<http://cdn.kinderella.gr/wp-content/uploads/2016/01/DINOSAURS.pdf>

